«دیالکتیک هابرماسی»
راه‌حلی برای تصحیح ایده‌ها و اصلاح سیاست‌ها

عقلانیت ارتباطی

«گفت‌وگو» چگونه باشد که برای تصمیم‌سازی درباره «سرنوشت جمعی» مؤثر واقع شود؟

علوم اجتماعی

دکتر سیدمحمود نجاتی حسینی
استاد علوم‌اجتماعی و پژوهشگر علم و دین

«علوم‌اجتماعی در ایران» با وجود رشدی که در دهه‌های اخیر داشته اما هنوز انتظارها را برآورده نمی‌کند و چنانکه شایسته است سهمش را در جامعه و سیاست ایفا نکرده است. یکی از دلایل این وضعیت را می‌توان به کم‌رمق بودن «گفت‌وگوهای انتقادی - راهبردی» نسبت داد. «گفت‌وگوی انتقادی-راهبردی» نظریه مشهور یورگن هابرماس، از فیلسوفان اجتماعی و از وارثان مکتب فکری فرانکفورت است. او معتقد است این نوع از گفت‌وگو تنها «گفت‌وگو برای گفت‌وگو» نیست بلکه از یک سو با «ارزیابی» و از سوی دیگر با «تصحیح ایده و سیاست‌ها» سر و کار دارد؛ و در واقع گفت‌وگو کردن برای رسیدن به «تفاهم و توافق» است که نتیجه آن باید در «حوزه عمومی» بنشیند تا بتواند برای تصمیم‌سازی درباره «سرنوشت جمعی» مؤثر واقع شود. این نوع از اندیشه‌ورزی انتقادی به «بازخوانی رویه‌ها»، «بازاندیشی سیاست‌ها» و «تصحیح ایده‌ها» می‌پردازد تا هم روشنگری کند و هم برای مسائل جامعه راهبرد ارائه دهد.

از دیالکتیک هابرماسی تا گفت‌وگوی دانشگاهی

«گفت‌وگوی انتقادی» در منظومه فکری هابرماس، بحثی جمعی مبتنی بر «عقلانیت ارتباطی» است که رسیدن به حقیقت و توافق و تفاهم را هدف می‌گیرد و «دیالوگ» را بخشی از این نظام می‌شمارد. حال باید دید «گفت‌وگوی انتقادی-راهبردی در حوزه علوم‌اجتماعی» چه شأنیت و اعتباری در ایران و جهان دارد و چقدر چالش‌های امروز جوامع مدرن با این رویکرد مرتفع خواهد شد.

در علوم‌اجتماعی کلاسیک که در قرن ۱۹ و ۲۰ جریان داشت گفت‌وگوی انتقادی-راهبردی به معنای هابرماسی آن وجود نداشت. یعنی، در دوره‌ای که در آلمان و فرانسه و ایتالیا جامعه‌شناسان بزرگی همچون کارل مارکس، هربرت اسپنسر، توماس کوهن، امیل دورکیم، ماکس وبر، جورج زیمل، ویلفردو پارتو و فردیناند تونیس هم‌عصر بودند بین‌شان گفت‌وگوی علمی-آکادمیک شکل نگرفت. البته باید به این نکته متذکر شد که در سطح دانشگاهی و در محافل شخصی آنان گفت‌وگوهایی در جریان بود اما دیالوگ بین متفکران برجسته علوم‌اجتماعی در سطح دنیا برقرار نبود. به استناد گفته‌های ماریان وبر، همسر فرهیخته ماکس وبر، که خودش هم از جامعه‌شناسان و فعالان حقوق زنان در آلمان بود، جلسات روشنفکری در منزل وبر برگزار می‌شد اما باز نمی‌توان گفت که این هم‌نشینی‌ها در قالب «گفت‌وگوهای انتقادی - راهبردی علوم‌اجتماعی» به معنای هابرماسی آن بوده است.

در این دوره تاریخی، متفکران علوم‌اجتماعی همچون زیمل و دورکیم و وبر و پارتو و... هر یک فعالیت‌های علمی و آکادمیک خود را داشتند بدون اینکه به یکدیگر ارجاع دهند و دیالوگی علمی -آکادمیک بین آنان برقرار باشد. اما کاری که امیل دورکیم انجام می‌دهد تا این دیالوگ را ایجاد کند این است که مقالات جورج زیمل را در «سالنامه جامعه‌شناسی» ترجمه و منتشر می‌کند. اما باز در این سالنامه هم از دیگر اندیشمندان علوم‌اجتماعی که با زیمل هم‌عصر بودند، ردپایی نیست؛ نه به آنان ارجاع داده می‌شود و نه از آنان آثار و گفتاری منتشر می‌شود.

> برخی از همکاران علوم‌اجتماعی ما به واسطه اینکه در شبکه اجتماعی نقش اینفلوئنسری دارند موفق شده‌اند بحث‌های علوم‌اجتماعی را به بیرون از آکادمی ببرند در حالی که اکثریت اصحاب علوم‌اجتماعی در ایران در درون آکادمیا مانده‌اند

سمفونی ناساز جامعه‌شناسان

با توجه به اینکه «رابطه بینامتنیت» بین بزرگان علوم‌اجتماعی کلاسیک برقرار نبود و تنها دیدار تاریخی که بین اصحاب علوم‌اجتماعی کلاسیک اتفاق می‌افتد به دیدار آگوست کنت با هربرت اسپنسر مربوط می‌شود که در این ملاقات هم، بحثی علمی و آکادمیک بین‌شان درنمی‌گیرد.

حتی در آن دوره، درهای آکادمی روی خیلی از این متفکران بسته بود؛ چنانکه کنت نتوانست وارد دانشگاه شود و مارکس هم در دانشگاه جایی نداشت؛ در حالی که او جهان سیاسی-اجتماعی، بویژه جامعه کارگری و اجتماع محرومان را از آن خود کرده بود و افکار و آرای او دیالوگ خوبی با جامعه داشت و توانست در جامعه فراگیر شود.

وبر هم که «انجمن سیاست اجتماعی» را راه‌اندازی می‌کند با فرهیختگان، نخبگان حکومتی و سیاستمداران دیالوگ دارد. اما باز هیچ‌کدام اینها «گفت‌وگوی انتقادی-راهبردی در علوم اجتماعی» به معنای هابرماسی آن محسوب نمی‌شوند. ما می‌دانیم که دورکیم از حضور مارکس آگاهی داشت حتی می‌توان مدعی شد که بحث‌های دورکیم درباره سوسیالیسم، تحت تأثیر مارکس بود. حتی از دورکیم سخنرانی داریم با عنوان «روح دین‌اندیشی در عصر حاضر» که بدون اینکه از مارکس نامی ببرد نقدی جدی به او وارد می‌کند و او را فیلسوف بزرگ می‌خواند: «آن فیلسوف بزرگی که فکر می‌کند دین به محاق رفته، نمی‌داند که دین همچنان یک نیروی اجتماعی است که دنیا را تکان می‌دهد.» بنابراین حتی این سطح از دیالوگ بین آنان وجود داشته ولی باز هیچ‌کدام از اینها به معنای هابرماسی «گفت‌وگوی انتقادی-راهبردی علوم اجتماعی» نیستند.

بنابراین تا زمانی که مکتب فرانکفورت شکل نگرفت «گفت‌وگوی انتقادی-راهبردی» در پارادایم علوم اجتماعی اتفاق نیفتاد. در واقع با مکتب فرانکفورت بود که این سطح از دیالوگ وارد علوم اجتماعی شد و هابرماس توانست این رویکرد را تا سطح مطلوبی پرورش دهد چنانکه بعد او، شاهد علوم اجتماعی سراسر گفت‌وگویی هستیم.

در تنگنای نامقدر شدن گفت‌وگو

اما گفت‌وگوی انتقادی-راهبردی در میدان تجربی علوم اجتماعی ایران چه چالش‌هایی دارد و چه راهبردهایی می‌توانیم برایش داشته باشیم؟ در ایران چهار فضاهای فرهنگی و اجتماعی وجود دارد که ظرفیت شکل‌گیری این سطح از گفت‌وگوهای انتقادی-راهبردی را دارند: ۱. درون آکادمی ۲. آکادمی‌های موازی ۳. حوزه عمومی و جامعه مدنی؛ مثل بحث‌هایی که اهالی علوم اجتماعی در روزنامه‌ها یا در شبکه‌های اجتماعی مطرح می‌کنند ۴. فراآکادمی؛ مثل اهالی علوم اجتماعی که در بدنه دولت در تعامل با سیاستمداران قرار می‌گیرند و بر نقد و اصلاح سیاست‌ها ورود می‌کنند. ما در ایران در سال‌های اخیر در برخی از این فضاها و در برخی سطوح رشد خوبی را شاهد بودیم اما هنوز از ضعف‌های جدی رنج می‌بریم و حتی گاه در درون یک گروه دانشگاهی یا دیالوگی وجود ندارد یا اینکه گفت‌وگوها بسیار آسیب دارند و باید اصلاح شوند تا بتوانند در راستای «تصحیح ایده‌ها» و «بازاندیشی سیاست‌ها» مورد استفاده قرار گیرند.

برش

چگونه با جامعه دیالوگ داشته باشیم؟

نقطه عظیمت شکل‌گیری گفت‌وگوهای انتقادی- راهبردی «آکادمی» است و بعد از اینکه الگوهای آن در درون دانشگاه شکل گرفت اهالی علوم اجتماعی باید آن را به «آکادمیا» ببرند و بعد از کامل کردن آن، این الگوها باید به شبکه‌های اجتماعی منتقل شود تا بتواند بر عموم مردم تأثیر بگذارد. برخی از همکاران علوم‌اجتماعی ما به واسطه اینکه در شبکه اجتماعی نقش اینفلوئنسری دارند موفق شده‌اند بحث‌های علوم‌اجتماعی را به بیرون از آکادمی ببرند در حالی که اکثریت اصحاب علوم‌اجتماعی در ایران در درون آکادمیا مانده‌اند و صدای‌شان از آکادمی بیرون نرفته است چون در شبکه اجتماعی حضور نداشته‌اند، نتوانسته‌اند بر حوزه عمومی هم تأثیر قابل‌توجهی بگذارند. بنابراین برای اینکه بتوانیم بحث‌های علوم‌اجتماعی را به بیرون از آکادمی ببریم و بتوانیم با جامعه دیالوگ داشته باشیم ابتدا باید در درون خودمان به توافق و تفاهم هابرماسی برسیم.

آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی کیفی مناقصه گران

موضوع مناقصه:
امکان سنجی بهینه سازی قیمت سوخت و برق نیروگاه پتروشیمی ایلام

شماره مناقصه: ILPC-T-03-017 — **نوبت دوم**

شرکت پتروشیمی ایلام به استناد مجوز صادره از کمیسیون معاملات در نظر دارد مطابق مشخصات درج شده در اسناد مناقصه، امکان سنجی بهینه سازی قیمت سوخت و برق نیروگاه پتروشیمی ایلام از طریق مناقصه عمومی یک مرحله ای با ارزیابی کیفی انجام نماید.
لذا بدینوسیله از شرکتهای واجد شرایط دعوت میگردد در صورت تمایل به شرکت در این مناقصه از تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۱۷ به تارنمای شرکت پتروشیمی ایلام به نشانی www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات/زیربخش مناقصات مراجعه و نسبت به دریافت اسناد ارزیابی کیفی اقدام و حداکثر تا ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۷ پاکت ارزیابی کیفی را صرفا در قالب فلش مموری یا CD به‌صورت فیزیکی به یکی از دو آدرس ذیل تحویل دهند:
تهران- میدان شیخ بهایی- پلاک ۱۸- ساختمان رایان ونک- طبقه هفتم- واحد ۷۰۱- واحد کمیسیون معاملات
ایلام - چوار - نرسیده به روستای آبزا - مجتمع پتروشیمی ایلام - دبیر خانه کمیسیون معاملات
میزان تضمین شرکت در مناقصه پس از ارزیابی کیفی مناقصه گران اعلام خواهد شد.
سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه آمده است. در صورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر مناقصه گران می‌توانند با شماره همراه ۰۹۹۱۲۰۵۳۷۵۶ یا شماره تلفن: ۳۸۳۹۰۰۰۰-۰۸۴ داخلی ۴۲۱۵ - ۲۲۱۳ تماس حاصل فرمایند.
آدرس: ایلام - چوار نرسیده به روستای آبزا مجتمع پتروشیمی ایلام
تارنمای شرکت: www.ilampetro.com /بخش کمیسیون معاملات زیر بخش مناقصات
تلفن: ۰۸۴۳۲۷۲۳۹۴۸ **فکس:** ۰۸۴۳۲۷۲۳۹۴۸ **کدپستی:** ۶۹۳۶۱۵۹۷۰۰
روابط عمومی شرکت پتروشیمی ایلام

مزایده عمومی
فروش ضایعات فلزی (ورق کف و بدنه مخازن)

PGSOC
Persian Gulf Star Oil Company
شرکت نفت ستاره خلیج فارس (سهامی عام)

شماره مناقصه: PGSOC-LEC- METAL WASTE -TE-02666

شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس (سهامی عام) در نظر دارد **فروش ضایعات فلزی (ورق کف و بدنه مخازن) به وزن تقریبی ۱۵۰ تن** را از طریق مزایده عمومی به افراد حقیقی/حقوقی واجد شرایط واگذار کند، بنابراین از همه متقاضیان دعوت می‌شود برای تهیه اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۵ تا مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۱ با ارسال نامه، اعلام آمادگی خود را (مطابق دستورالعمل مکاتبات مندرج در وبگاه شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس سربرگ مناقصات به آدرس WWW.PGSOC.IR) به‌همراه فیش خرید اسناد را از طریق پست الکترونیکی ارسال کنند. ضمناً هرگونه نقل و انتقال پسماندهای صنعتی از طریق سامانه محیط زیست به آدرس www.iranemp.ir صورت می‌پذیرد.
هزینه خرید اسناد: ۲،۰۰۰،۰۰۰ (دو میلیون) ریال واریزی به‌حساب شماره ۰۲۲۳۹۰۳۸۱۱۳۴۸ بانک تجارت با شماره شبا IR۵۱۰۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۲۳۹۰۳۸۱۱۳۴ به‌نام شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس (متقاضیان به‌منظور دریافت شناسه اختصاصی پرداخت می‌بایست با بخش خزانه امور مالی به‌شماره ۰۷۶-۳۱۳۱۲۶۶۰ و ۰۷۶-۳۱۳۱۳۳۵۷ تماس حاصل فرمایند.)
میزان ضمانت‌نامه شرکت در مزایده: مبلغ ۲،۷۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (دو میلیارد و هفتصد میلیون) ریال
تاریخ بازدید: مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۷، ساعت ۰۹:۰۰ صبح. متقاضیان باید حداکثر تا ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۶ نسبت به معرفی نماینده خود جهت بازدید اقدام فرمایند.
مهلت تحویل بسته پیشنهادی مزایده: تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۲۷
محل تحویل بسته پیشنهادی مزایده: بندرعباس، کیلومتر ۱۳ محور بندرعباس به بندر خمیر، بلوار صنعت نفت، میدان نفت، بلوار خود کفایی، شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس، امور حقوقی و قراردادها
تلفن: ۰۷۶-۳۱۳۱۰۰۰۰ داخلی ۳۷۰۸، **دورنگار:** ۰۷۶-۳۱۳۱۳۱۳۱، **کدپستی:** ۷۹۳۱۱۸۱۱۸۳، **ایمیل:** Legal@pgsoc.ir
روابط عمومی و بین‌الملل شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس

آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی کیفی مناقصه‌گران

موضوع مناقصه:
مشاور جهت بهینه‌سازی مصرف سوخت شرکت پتروشیمی ایلام

شماره مناقصه: ILPC-T-03-016 — **نوبت دوم**

شرکت پتروشیمی ایلام به استناد مجوز صادره از کمیسیون معاملات در نظر دارد مطابق مشخصات درج شده در اسناد مناقصه **مشاور جهت بهینه‌سازی مصرف سوخت شرکت پتروشیمی ایلام** از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی انجام نماید.
لذا بدین‌وسیله از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد درصورت تمایل به شرکت در این مناقصه از تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۱۷ به تارنمای شرکت پتروشیمی ایلام به نشانی www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات/ زیر بخش مناقصات مراجعه و نسبت به دریافت اسناد ارزیابی کیفی اقدام و حداکثر تا ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۷ پاکت ارزیابی کیفی را صرفاً در قالب فلش مموری یا CD به‌صورت فیزیکی به یکی از دو آدرس ذیل تحویل دهند:
- تهران، میدان شیخ بهایی، پلاک ۱۸، ساختمان رایان ونک، طبقه هفتم، واحد ۷۰۱ واحد کمیسیون معاملات
- ایلام - چوار نرسیده به روستای آبزا - مجتمع پتروشیمی ایلام - دبیر خانه کمیسیون معاملات
میزان تضمین شرکت در مناقصه پس از ارزیابی کیفی مناقصه‌گران اعلام خواهد شد.
سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه آمده است. در صورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر مناقصه‌گران می‌توانند با شماره همراه ۰۹۹۱۲۰۵۳۷۵۶ یا شماره تلفن: ۳۸۳۹۰۰۰۰-۰۸۴ داخلی ۴۲۱۵ - ۲۲۱۳ تماس حاصل فرمایند.
آدرس: ایلام - چوار نرسیده به روستای آبزا - مجتمع پتروشیمی ایلام
تارنمای شرکت: www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات / زیر بخش مناقصات
تلفن: ۰۸۴۳۲۷۲۳۹۴۸ - **فکس:** ۰۸۴۳۲۷۲۳۹۴۸ - **کدپستی:** ۶۹۳۶۱۵۹۷۰۰
روابط عمومی شرکت پتروشیمی ایلام

مزایده عمومی
فروش روغن‌های مستعمل موجود در سطح پالایشگاه و ایستگاه عسلویه به‌همراه بشکه

PGSOC
Persian Gulf Star Oil Company
شرکت نفت ستاره خلیج فارس (سهامی عام)

شماره مناقصه: PGSOC-LEC- USED OIL -TE-02581

شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس (سهامی عام) در نظر دارد **فروش روغن‌های مستعمل موجود در سطح پالایشگاه و ایستگاه عسلویه به‌همراه بشکه به وزن تقریبی ۱۶۷ تن** را از طریق مزایده عمومی به افراد حقیقی/حقوقی واجد شرایط واگذار کند، بنابراین از همه متقاضیان دعوت می‌شود برای تهیه اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۴ تا مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۳ با ارسال نامه، اعلام آمادگی خود را (مطابق دستورالعمل مکاتبات مندرج در وبگاه شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس سربرگ مناقصات به آدرس WWW.PGSOC.IR) به‌همراه فیش خرید اسناد را از طریق پست الکترونیکی ارسال کنند. ضمناً هرگونه نقل و انتقال پسماندهای صنعتی از طریق سامانه محیط زیست به آدرس www.iranemp.ir صورت می‌پذیرد.
هزینه خرید اسناد: ۲،۰۰۰،۰۰۰ (دو میلیون) ریال واریزی به‌حساب شماره ۰۲۲۳۹۰۳۸۱۱۳۴۸ بانک تجارت با شماره شبا IR۵۱۰۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۲۳۹۰۳۸۱۱۳۴ به‌نام شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس (متقاضیان به‌منظور دریافت شناسه اختصاصی پرداخت می‌بایست با بخش خزانه امور مالی به‌شماره ۰۷۶-۳۱۳۱۲۶۶۰ و ۰۷۶-۳۱۳۱۳۳۵۷ تماس حاصل فرمایند.)
میزان ضمانت‌نامه شرکت در مزایده: مبلغ ۱،۷۵۷،۰۰۰،۰۰۰ (یک میلیارد و هفتصد و پنجاه و هفت میلیون) ریال
تاریخ بازدید: مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۹، ساعت ۰۹:۰۰ صبح. متقاضیان باید حداکثر تا ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۷ نسبت به معرفی نماینده خود جهت بازدید اقدام فرمایند.
مهلت تحویل بسته پیشنهادی مزایده: تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۲۷
محل تحویل بسته پیشنهادی مزایده: بندرعباس، کیلومتر ۱۳ محور بندرعباس به بندر خمیر، بلوار صنعت نفت، میدان نفت، بلوار خود کفایی، شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس، امور حقوقی و قراردادها
تلفن: ۰۷۶-۳۱۳۱۰۰۰۰ داخلی ۳۷۰۸، **دورنگار:** ۰۷۶-۳۱۳۱۳۱۳۱، **کدپستی:** ۷۹۳۱۱۸۱۱۸۳، **ایمیل:** Legal@pgsoc.ir
روابط عمومی و بین‌الملل شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس